

סוכרת סוג 1 במבוגרים

מחלת הסוכרת הינה אחת מהמחלות הכרוניות השכיחות, בעיקר בשל מגפת ההשמנה שפשטה בעולם המערבי בעשורים האחרונים.

סוכרת היא מצב בו רמות הסוכר (גלוקוז) בדם עולות כיוון שיש בעיה או האטה בכניסת גלוקוז לתאי הגוף. כל התאים בגופנו זקוקים לגלוקוז לשם ייצור אנרגיה החיונית לתפקוד התקין שלהם. ההורמון אינסולין, שמופרש מהבלב (פנקריאס) הוא זה שמכניס את הסוכר לתא.

כאשר מדברים על מגפת הסוכרת, מתייחסים בעיקר לסוכרת סוג 2 שנקראה בעבר סוכרת מבוגרים בניגוד לסוכרת סוג 1 שנקראה סוכרת נעורים.

היום לא מתייחסים עוד לסוכרת כנעורים מול מבוגרים, שכן שתי המחלות נפוצות למעשה בכל גיל.

סוכרת סוג 2 היא סוכרת שקשורה לרוב בהשמנה וסיפור משפחתי ואילו סוכרת סוג 1 לא קשורה לרוב למדדים הללו, ועשויה להופיע בכל גיל – מילדות ועד העשור השישי.

בסוכרת סוג 1 מדובר בתהליך דלקתי בלב (הסבר מפורט יותר בהמשך). בעת גילוי/התפרצות המחלה מקובל לחשוב שלפחות 90% מתאי הביתא (התאים מפרישי אינסולין בבלב) נהרסו, ולכן הטיפול הבלעדי והחיוני מאד הוא אינסולין. חולה סוכרת סוג 1 שלא מזריק אינסולין, עלול להיכנס במהירות למצב של חמצת מטבולית – DKA Diabetic ketoacidosis שמסכן את חייו, בעוד מטופל עם סוכרת סוג 2 שלא נוטל תרופות, יחוש ברע אך לרוב אין סכנה מיידית לחייו.

כ"כ ישנה סוכרת הריון- סוכרת שמופיעה אך ורק בהריון, בד"כ בשליש השני-שלישי, חולפת לאחר הלידה, ולעיתים קרובות תחזור לאחר כמה שנים כסוכרת סוג 2.

אז איך תדע/י איזו סוכרת יש לך ומה ההבדל מבחינת טיפול והתנהלות בין שני הסוגים הללו?

סוכרת סוג 2 כאמור, קשורה לרוב להשמנה וסיפור משפחתי חזק של סוכרת במשפחה (הורים, אחים, דודים, סבא וסבתא..) ולפחות בהתחלה, מגיבה טוב לטיפול תרופתי פומי (כדורים). הופעתה הדרגתית, לעיתים על פני מספר שנים.

לעומתה, סוכרת סוג 1 שנקראת במבוגרים -LADA Latent autoimmune diabetes in adults

מופיעה לרוב אופן די מהיר או אף פתאומי, בעיקר באנשים רזים, בכל גיל אך יותר בצעירים יחסית, לרוב ללא סיפור משפחתי, ולעיתים קרובות התגובה לטיפול פומי היא קצרת טווח, ומהר מאד נזקקים לאינסולין. לחלק לא קטן מהחולים יש מחלות אוטואימוניות אחרות אצלם או במשפחה, כמו: תת או יתר פעילות בלוטת התריס, צליאק, ויטליגו (הבהרה של העור), חוסר ויטמין B12, אדיסון (מחסור בהורמון קורטיזול) ועוד..

במרבית המקרים קל לאבחן את סוג הסוכרת, על סמך הפרמטרים שצוינו לעיל, וגם בבדיקת דם פשוטה לרמת נוגדנים כנגד תאי הבלב והאינסולין, שכן סוכרת סוג 1 היא מחלה אוטואימונית – כזו שבה גופינו מייצר נוגדנים כנגד איברים עצמיים שלו, מסיבה שאינה ברורה דיה. לעיתים יהיה צורך לבצע בדיקות נוספות כמו העמסת סוכר ורמת אינסולין עצמי.

הטיפול בסוכרת סוג 1 הינו אינסולין בלבד- במזרקים או במשאבה, לעיתים בשילוב עם כדורי גלוקומין.

לעיתים, זמן קצר לאחר האבחנה, מתפתח מה שנקרא "ירח דבש": נראה כאילו החולה לא זקוק יותר לאינסולין או כמעט בכלל לא. מצב זה יכול להימשך כמה שבועות עד אפילו שנה.

קרוב לוודאי שהסיבה לכך היא התאוששות חלקית של הלב לב בעקבות הטיפול באינסולין, שנותן מעין "מנוחה" לתאי הלב לב. בכל מקרה, מדובר בהתאוששות זמנית בלבד ומומלץ לא לוותר על הזרקת אינסולין במשך זמן זה, על מנת לאפשר ללב לב מנוחה ומשך התאוששות ארוך יותר.

לסיכום:

במידה ואתה רזה, הסוכרת הופיעה אצלך בגיל צעיר יחסית, אין סיפור משפחתי של סוכרת ואין תגובה לכדורים – מומלץ לבקש מהרופא לבדוק את רמת הנוגדנים בשאלה של התפתחות LADA, כאשר החשיבות העיקרית של האבחנה הנכונה, היא לגבי הצורך בטיפול מהיר באינסולין.